

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Caietani Societatis Jesu

Gaetano, Alfonso

Excusa Pragæ, Anno 1668

Cap: XX. De amore Dei & proximi, ac de religione erga Cœlites.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37359

exemplum, ab alijs notaretur, iste actus demissionis & pœnitudinis. Non est mirum, juvenem habitum pro Sancto, in se reperisse, quæ reprehenderet ac deploraret; quia oculis illuminatis levissimas culpas expendebat, juxta obligationem, quâ erat obstrictus ad respondendum divinæ gratiæ, quæ ipsius animam complebat, multisque à DEO acceptis beneficijs, & secundùm eminentem perfectionem suæ Religionis, ad quam à DEO singulari modo fuerat vocatus.

CAPUT XX.

De amore Dei & proximi, ac de religione erga Cœlites.

N 5

Post

Post integrè poenitentiâ ac lacrymis jam emundatum cor, edomitum amorem proprium cum inordinatis affectibus, exercitatus in virtutibus, atque imprimis in orando, ad eminentem pervenit divini amoris gradum, ut gratularetur DEO de infinitis ipsius excellentijs, desideraretque illum ab omnibus agnosci, coli, amari ac laudari. Recreabatur magnoperè, cum inaudiret benedictum DEI nomen illatum esse in novas & alias Orbis partes, multasque animas ad sanctam fidem converti. Gaudebat glorificari DEUM à Religiosis impensè incumbentibus in propriam perfectionem & animarum salutem. Adlaborabat pro viribus,

nè

nè ulla ipsi elaberetur occasio
pertrahendi animas ad suum
Creatorem. Dum extra Urbem
exercitij causâ egrederetur, si
quos obvios haberet pueros, a-
mabat mollem illam ceram si-
gnare impresso sacro DEI nomi-
ne. Exhortabatur omnes, &
præcipuè agnatos, sibi que san-
guine junctos, ad studium divi-
ni amoris, sinè quo amaræ sint
pompæ & gaudia mundana.
Nullâ tangebatur curâ placen-
di hominibus, aut alienæ de se
opinionis, neque ob metum
cuiquam displicendi, vel incur-
rendæ censuræ, intermittebat
pertinentia ad Divinum obse-
quium. Nunquam dedit ope-
ram, ut sibi ipsi placeret, quo
imitaretur Servatorem nostrum,

de quo scripsit Apostolus ad Rom: c-15. *Christus non sibi placuit: imò quàm diligentissimè conatus est semper repugnare, amorì proprio propter DEUM, à quo se multùm amari intelligebat: omnia sua opera, quantumvis essent levia, & momenti exigui, illustriora reddere nitabatur, majoris gloriæ divinæ studio, flagitabátque sibi ardentè à DEO, ob suas, & aliorum, quas propterea expetijt, preces concedi, nè per omnem vitam suam, Divinæ obsistere posset voluntati. Id quod ipsiusmet verbis confirmare libet, quæ scripsit suo Fratri: *Iam te, mi Frater, obsecro, ut non omittas plurimùm pro me DEUM, & solitò magis orare, tu, inquam, & omnia**

omnia nostra monasteria. *Gratia, quam ab eo petent, erit, ut in omni vita mea, nunquam possim repugnare ipsius voluntati; sed totis viribus, semper, & continuò illam exequar, siquidem me DEUS amat, quamvis ego amari nollem.* Quo quidem studio, tantam obtinuit, cum Divino beneplacito, conformitatem, ut omnia ab amabili Divinæ Majestatis manu acceptaret, non beneficia duntaxat & solatia, sed etiam morbos corporis, afflictiones animi, & contradictiones externas, incredibili tolerantia, ac summè DEUM benedicendo, quòd singularis gratiæ loco haberet, pati afflictiones & opprobria, ob ejus honorem, quem animi sensum, scribens

bens amitæ suæ, D E O dicata
Virgini, expressit sequentibus
verbis: *Scribis mihi de tua inva-
letudine, DEUS tibi illam conser-
vet, hi enim sunt veri fructus ve-
rorum DEI servorum, qui me
quoque, pro sua bonitate, voluit
egrotare, non absque meo solatio.*
Et quia perspectos habebat the-
sauros, quos adferunt à D E O
immensæ adversitates, exopta-
bat illas sibi, ac ijs, quos dilige-
bat in Domino. Scribens enim
cuidam Sacerdoti, ait: *Christus
Dominus noster sit tecum, detque
tibi adversitates; hoc dico, quia
tibi bene volo.* Alteri verò ita
scripsit: *Gratæ nobis accidant ad-
versitates & opprobria; hæc duo
enim nos docuit, exemploque suo
nobis indicavit ille, quem elegimus*

in nostrum Ducem, & nostrum
Caput; ideoque operibus nos ipsi
esse oportet fideles: quod si id mun-
do non placeat, obmurmuret li-
cet, ut vult: veniet tempus, ut
dicant: Nos autem vitam illo-
rum estimabamus insaniam, & fi-
nem illorum sine honore; Ecce
quomodo computati sunt inter fi-
lios DEI, & inter Sanctos fors il-
lorum est. Ideoque dicamus nos
cum sancto Paulo: Nobis autem
absit gloriari, nisi in cruce Do-
mini nostri IESU Christi. Nemo
est repertus, qui ab ipso audive-
rit verbum index, indignantis
animi, in diversis adversitatum
occasionibus, quas ferunt res
humanæ. Non contentus pati
dolores, quos ipsi DEUS immit-
tebat, ut Servatori suo magis
pla-

placeret, optabat unà sustinere quos alij tolerabant. Hinc factum est, ut, cū solaretur, quandam personam afflictam, sic illi scripserit: *Summo afflictor solatio, & gaudeo, quòd sim in Societate IESU. Ex ijs, quæ sunt in mundo, nihil aliud susciperem, quàm afflictiones ac dolores, & speciatim tuos, pro tui sublevatione.* Charitas ejus flagrabat desiderio aggrendi res magnas pro DEO, peragendique ordinaria opera Religionis, eadem servatâ regulâ, eodémque tenore perfectionis ac fervoris, quasi non esset subjectus legibus hujus mutabilis vitæ, neque unquam posset à DEO abstrahi. Indies augebat cœlestes in corde ipsius flammæ Divinorum bene-

nefici
tatio
inpri
collat
quidq
conti
tur co
peret
sive ex
relaxa
bus li
tjjs, au
Per
corpo
funct
tinuò
triam
suo an
frequ
quare
solita

inere
ne fa-
etur
tam,
ffior
in So-
e sunt
erem,
s, &
uatio-
at de-
agnas
rdina-
ad em
teno-
, qua-
us hu-
e un-
hi. In-
orde-
m be-
ne-

neficio-
rum, me-
moria & me-
ditatio
Divinarum perfectionum,
inprimis
que pulchritudinis, cui
collatum
censebat
vile esse,
quidquid
boni & pulchri terra
continet,
quidquid
complecti-
tur cœlum:
adeò, ut
nullum ca-
peret so-
latium, si-
ve ex ami-
cis, si-
ve ex jun-
ctis sangui-
ne, vel ex
relaxationi-
bus & re-
creationi-
bus licitis,
vel litterarijs
exercitijs,
aut ex ulla
alia re de-
lectabili.

Peragebat
omnia ad
vitam
corporis
pertinentia
veluti per-
functoriè,
instar pere-
grini, con-
tinuò aspi-
rantis ad
cœlestem pa-
triam. Idcirco
urgebatur,
nè suo ani-
mam priva-
ret pabulo,
ad frequen-
tandam ora-
tionem,
quærendum-
que DEUM
in locis
solitarijs,
ut quietè
frueretur.
men-

mensâ, quam ille intimis suis
instruit amicis. His coelestibus
illicijs irritabatur desiderium
DEO corâmpotiendi: & quia
illum remorabatur gravis sarcina
corporis, versabatur in caelis
animo, quò se perventurum
sperabat, id quod optabat, pe-
tebátque à DEO assiduè, quem
admodum fecisse legitur S. Mar-
tinus, Turonensis Episcopus.
Eam ob causam, ambulabat ve-
luti absorptus, & saepe coelum
lacrymabundis oculis suspicie-
bat, exclamans cum Propheta:
*Quàm dilecta tabernacula tua
Domine virtutum! concupiscit
& deficit anima mea in atria Do-
mini: cor meum & caro mea
exultaverunt in DEUM vivum.*
Atque id ex more factitabat

quo-

quotidie, interruptâ aliquan-
tum studendi contentione; ad-
ibat fenestram areæ domesticæ,
manibus decussatis, vel, quod
facere consueverat S. P. Noster
IGNATIUS, ascendebat in sola-
rium, ibique diductis brachijs
orabat, quasi instar columbæ
ad cor sui Dilecti evoluturus, ut
illic sibi nidum construeret, sua-
vitèrque conquiesceret: & huic
orationi multum solebat tem-
poris à prandio tribuere, loco
meridianæ quietis. Unde non
nemo, quem contubernalem
habebat, cupidus sciendi, ubi
Franciscus, cæteroquin cubicu-
li amantissimus, eo tempore ex-
tra illud moraretur, toto per-
vestigatum Collegio, denique
reperit in solario genibus ni-
xum,

xum, brachijs expansis, oculisque defixis in cœlum, quo in situ contemplationem propè in horam extraxit, tam diu namque ibi substitit socius stupens, & finem videre optans. Istiusmodi contemplationis usque, adeò erat avidus, ut cuidam, qui ipsi religionem injecerat, quòd sibi fatigaret caput; responderit: præstare pati quidpiam in corpore, quàm suavitatem familiaris cum D E O consuetudinis deperdere. ferebatur singulari amore in Christum crucifixum, cui in corde suo templum extruxerat, ubi liber ab omnibus terrenis cogitationibus, quod svadet Albertus Magnus, in tractatu de adhærendo D E O, quem ipse identidem

ma

manibus versabat, illum religio-
sè venerabatur, ad Divinum se
se inflammans amorem, tran-
quillo mellitorum dilecti Do-
mini vulnerum aspectu: sacrâ
verò ipsius humanitate uteba-
tur, veluti scalis, pro ascensu ad
Deum, ac descensu ab eodem,
ad quiescendum in illis sanctis
cavernis, felici refugio anima-
rum amantium JESUM, quocum
optabat crucifigi. Ordinaria
ipsius meditationum, ac dome-
sticorum colloquiorum mate-
ria, erat Passio Dominica, in
qua inveniebat incentiva ejus
amandi. Illam colebat jeju-
nando quâvis feriâ sextâ, & pœ-
nam aliquam de seipso sumendo
in triclinio, qualis est, Patrum
& Fratrum accumbentium pe-
des

des exosculari, humi confidere
infra mensam ad aliorum pe-
des, cibum mendicare & po-
tum, se flagellare: quæ cæteris
communis ipse peragebat ar-
dentiore affectu, placendi tan-
tummodo suo dilecto Domino,
semperque vegeto, ut omnes ex-
citaret ad devotionem, acius
verò postea se concidebat in
cubiculo. Jam in seculo coe-
perat, quod est profecutus in
Religione, ut se feriâ sextâ pri-
varet omni eo, quod ipsi vel mi-
nimam adferre posset volupta-
tem, crucifigendo se cum Chri-
sto per mortificationem, & ab-
negationem sui ipsius. Dele-
ctabatur memoriâ cruciatuum
sui Servatoris. Et quia nove-
rat hanc in incruento Missæ Sa-
cri-

crifici
atten
culis
Chri
adess
cris;
mitte
sticæ,
diebu
mis u
bat p
tum
verò u
admi
erat n
care
nim u
eo ad
bat g
quam
profic

crificio expressius recoli, tam
attentè illi assistebat, quàm si o-
culis cerneret in eo præsentem
Christi humanitatem, optabat
adesse ac ministrare pluribus Sa-
cris; quia verò id ipsi non per-
mittebant occupationes schola-
stica, satisfaciebat suo desiderio
diebus festis. Audiebat in pri-
mis unum, divinòque se reficie-
bat pane, tum subsequens alte-
rum gratias agendo: deinde
verò unius insuper, pluriùmve
administram agebat. Neque
erat necesse, ut ab Ædituo vo-
caretur vel rogaretur: ipse e-
nim ultrò sese offerebat, ac ab
eo admissus, magnas illi refere-
bat gratias, quòd intelligeret,
quàm sibi esset honorificum ac
proficuum, sacrosancto Missæ
My-

Mysterio inservire. Singularem cultu prosequeretur sanctissimum Altaris Sacramentum, sæpèque illud invisitabat, manè præsertim è somno consurgens, vesperi, priusquam cubitum concederet, eundo ad scholam, indeque redeundo, egrediendo, regrediendoque domum. Non peragebat has visitationes obliter, sed ex proposito & affectu speciali, quemadmodum amicus consuevit invisere amicum, quem magnopere diligit, & cuius præsentiam summè gaudet. Adibat Augustissimam Eucharistiam, eâ collectione & compositione, ut se intuentes ad devotionem stimularer; in illa sumenda, profundebat lacrymas, plenus solatio, quòd eandem

dem intrà suam animam susce-
pisset. Agendis deinde gratijs
multum temporis impendebat.
Reversus in cubiculum, veluti
sibi ereptus, prætermisiss alijs
studijs, reliquum tempus matu-
tinum exigebat in, sanctis am-
plexibus cœlestis Sponsi, legen-
do ac meditando, quem in fi-
nem se priùs, quàm optimè, pro
ipsum susceptione parabat. Ad
confovendum affectum erga
hoc Divinum Sacramentum, re-
citabat litanias, de eo concinna-
tas à P. Ignatio Martinez, Seba-
stiani Regis Lusitaniæ Ecclesia-
ste, qui in Societate nostra vi-
vit ac obijt, cum magna doctri-
na, & præclarissimæ virtutis o-
patione. Ad conservandam
vivacem mysteriorum Christi
mem-

O

me-

memoriam, dicebat litanias de
 ejus vita, Passione ac Resurre-
 ctione, cum necdum esset, pra-
 fertim publicus, illarum usus ve-
 titus, à Summo Pontifice Cle-
 mente Octavo. Post Christum
 Dominum, ferebatur singulari
 affectu in sanctissimam Virgi-
 nem ac Matrem DEI, quòd ge-
 nuisset illum, qui salus est mun-
 di, eratque amor animæ ipsius.
 Conabatur eam sibi præsentem
 sistere, & imitari in suis operi-
 bus. Quam illius iconem con-
 spiciebat, salutabat reverenter,
 præter Coronam & Officium,
 persolvebat litanias de beatissi-
 ma ejus Vita, atque has devoti-
 ones alijs usitatas, animabat ar-
 denti affectu, & affectuosâ ver-
 borum singulorum ruminatio-

ne: q
 in una
 tà co
 rentiã
 stanti
 teneri
 xit se
 mam
 Christ
 timo
 esset a
 quos
 Divino
 re, est
 genter
 remini
 ratissi
 nunq
 conste
 quidqu
 lit tam
 ne,

ne: quia multum temporis, vel
 in unam earum infumebat, tan-
 ta collectione mentis ac reve-
 rentiâ etiam externâ, ut inspe-
 ctantium animos piâ quâdam
 teneritudine afficeret. Intelle-
 xit se rem DEO longè gratissi-
 mam facturum, si non solùm
 Christi patientis cruciatibus, in-
 timo doloris sensu recolendis
 esset addictus, sed ijs etiam,
 quos sanctissima ipsius Mater,
 Divino animitus sauciata amo-
 re, est perpeffa: respondit dili-
 genter inspirationi, & sæpe piâ
 reminiscentiâ venerabatur sa-
 cratissimæ Virginis dolores. Et
 nunquam, quod quidem mihi
 constat, ulla ipsi cura fuerit, ut
 quidquam sibi conquireret, de-
 dit tamen operam, ut haberet

imaginem è charta DEIPARA res:
 Virginis, septenis transverbera- cialia
 tæ gladijs, & hanc suffixit Cruci ciffin
 Christi in sua mensula, Filij se, cateri
 ac Matris doloribus excitans, maba
 ad conformandam voluntatem vener
 cum Divina, in omnibus affli- P. IGR
 ctionibus, quas DEUS ipsi digna- tatem
 retur immittere. Ex hoc amo- summ
 re & religione, quâ prosequen- antè,
 batur JESUM & MARIAM Virgi- Beati
 nem, nunquam veterascens pule- natus
 lulabat affectus. quo peculiari- nes ip
 bus meditationibus, sui que af- human
 flictionibus, celebrabat solen- quâ a
 nitates ipsis dicatas, Nativitatis auxilij
 præsertim, ac Passionis Domi- stram
 nicæ, quibus honorantur Im- promo
 maculatæ Matris, in purissimo flagrav
 partu, gaudia, & in acerbissima non pe
 dilectissimi Filij, morte, angos- curanc
 res:

res: quibus, ac alijs festis, specialia percipiebat solatia, dulcissimis mixta lacrymis. Præceteris omnibus Cœlitibus, amabat, & filiali teneritudine venerabatur Nostrum Sanctum P. IGNATIUM, cujus ille sanctitatem, Divini Spiritûs instinctu, summè suspexerat, multò etiam antè, quàm à Sede Apostolica, Beati & Sancti esset titulo donatus, atque admirabatur omnes ipsius virtutes, præsertim, humanâ majorem prudentiam, quâ adjutus, singulari cœlestis auxiliij gratiâ, designaverat nostram Societatem, cujus ipse promovendæ ardentissimo zelo flagravat; cùmque tunc aliter non posset, quod existimabat curandum esse cuique vero il-

lius membro ; studuit in primis
semper observare scriptas, in
hunc finem, à N. S. P. IGNATIO
regulas, & bonum verbis suis ac
factis præbere exemplum ; non
tantum nostris domesticis, ve-
rùm etiam extraneis, metuens,
nè, si alterutrum negligeret, in-
commodaret Societati, & of-
fenderet DEUM Societatis Aucto-
rem atq; conservatorem. Pra-
terea prosperum Religionis
progressum collocabat in eo,
ut in eam cooptarentur, prædi-
ti non minùs ingenio & judi-
cio, quàm bonâ indole, dotibus
necessarijs, ad laudabiliter vi-
vendum in communitate, &
sublevandos in onere governa-
tionis Superiores: verùm non
minori curâ, agebat, educandos
esse

primis
s, in
GNATIO
suis ac
, non
is, ve
tuens,
et, in
& of
Aucto
Præ
igionis
in eo,
prædi
& judi
lotibus
ter vi
te, &
berna
m non
candos
esse

esse jam cooptatos, imbuendos-
que genuino spiritu Societatis,
& quamvis hic labor concer-
nat Tironum Magistros, ac Præ-
fectos rerum spiritualium, ar-
bitrabatur tamen multum con-
ferre, si aliorum, cum ipsis ver-
fantium, bono juvarentur ex-
emplo, quod est animata ad vir-
tutem cohortatio.

Excedebant ejus desideria
copiam opportunitatum per-
trahendi ad religionem, quibus
ejusmodi dotes essent, pruden-
ter tamen utebatur ijs, quas ipsi
Divina Providentia offerebat.
Ut participaret meritum illo-
rum, qui divino huic muneri e-
rant dediti, addicebat eorum
subsidio bonam suarum oratio-
num partem. Ut nè, quod ipse
præ-

præstare poterat, prætermittet, sæpe bonâ Superiorum veniâ, consveto loquendi tempore, se associabat Tironibus, qui adventabant ad Messanenſe Collegium, ubi, ut fieri consuevit in domibus Professorum, ministrabant Sacra facientibus, & alia obibant munia domestica, juvabátque ipsos pijs colloquijs & exemplo, ità ut nonnulli fateantur, se ab illo normam didicisse vitæ religiosæ, & æstimationem atque amorem rerum spiritualium, licet eos non adiret, autoritatem sibi arrogando Magistri, ut aures requireret attentas ad excipientem doctrinam, cujus communicandæ desiderio, quandoque tenentur in spiritualibus exerci-

citati
Tiro
destè
gressu
timor
si qu
exem
propa
verun
toris,
chion
erat,
mascu
Ignati
caret.
lium,
eidem
se dev
flagra
mo pr
natura

citati; sed humilis, quasi & ipse Tiro foret, agebat cum illis modestè, piè ac prudenter, & in digressu religiosum præferens timorem, ignosci sibi poscebat, si quod ipsis malum præbuisset exemplum. Quia non solùm propagari optabat Societatem, verùm etiam nomen S. Fundatoris, scripsit cognatæ suæ Marchioni, ut proli, quam aditura erat, utpote prælagiens fore masculam, nomen inderet Ignatij, eamque S. Patri dedicaret. Enixa est Marchio filium, & appellavit Ignatium, eidemque Sancto illum religiosè devovit. Sanctus amor, quo flagrabat, omnem ex ejus animo proscripsit timorem, etiam naturalem, ut nihil præter,

DEUM metueret, fruereturque summâ tranquillitate ac securitate, quantumvis non deessent metuendi causæ. Enituit hæc ipsius virtus multoties, præsertim cùm cælum horrendis reboaret tonitruis & fulminibus, vel terra insolitis ac formidabilibus contremisceret motibus. Nullum tunc Franciscus exhibebat indicium timoris, sed immotus, eodem situ prosequebatur opus cœptum: usque adeo ipsum constabiliverat amor & confidentia in DEUM. Ex amore, quo complectebatur Divinam Majestatem, oriebatur zelus alienæ salutis, quam habitâ quavis opportunitate procurabat, neque illi sufficiebat horrari alios ad ineundam salutis viam,

viam, expiatis, per sacram Exomologesin, peccatis, sed ad scandendum montem religiosæ perfectionis, & sectanda consilia, sprete mundi vanitatibus, atque ita collocandam in tuto animæ salutem. Suspiciebat in Patribus & Fratribus nostris Dei imaginem, & præcipuo affectu illos diligebat, ac reverebatur, vices eorum dolendo, atque excusando infirmitates & defectus, tam spiritûs, quam corporis, accommodando se omnibus, & satagendo illis gratificari, vel cum suo incommodo, ac interdum valetudinis detrimento, in ijs tamen duntaxat, quæ non adversabantur integræ legum nostrarum observantiæ, & Superiorum placitis.

Quamvis sæpe inviseret ægros, ipsisque inserviret, præsertim qui propter diuturnum, aliisque molestum morbum, neglectiùs haberi possunt, & se offerret Superioribus, ad supplendas in eo servitio aliorum vices, qui alijs negotijs distinebantur; potissimum tamen charitas ipsius tempore necessitatis, quo obsequium est opportunius & optabilius, elucescebat. Ut silentio alia exempla præteream, cùm Collegium Messanense, Deus quodam, veluti communi morbo afflixisset, discursabat Franciscus per omnia conclavia, omnibus famulabatur, omnesque solabatur, nec morbum metuendo, neque parcendo labori, admirabili ardore

re &
minu
ferm
tibus

De
b

Q
brach
existi
catio
se in
minu
bus a
est ne
præte
rebus

re

re & exemplo inferviens non
minùs infirmis, de quibus mihi
sermo est, quàm bene haben-
tibus.

CAPUT XXI.

*De ultimo ipsius mor-
bo, & præparatione ad
mortem.*

Quia imperata sibi à Præsidi-
bus non exequabatur levì
brachio, & quasi perfunctoriè,
existimans absque animi appli-
catione, nihil bene præstari pos-
se in ullo munere, multòque
minùs in erudiendis pueris, qui-
bus ad profectum magnopere
est necessaria Magistri sedulitas,
præter eam, quam impendebat
rebus spiritualibus, omnem ad-
di-